

KONCEPCIA ROZVOJA PRÁCE
S MLÁDEŽOU V TRENČIANSKOM
SAMOSPRÁVNOM KRAJI
DO ROKU 2029

MÁJ 2025

Obsah

Obsah.....	2
Zoznam použitých skratiek.....	3
Vymedzenie pojmov.....	4
Úvod.....	4
1. STRATEGICKÝ RÁMEC PRÁCE S MLÁDEŽOU V TSK.....	6
Princípy.....	6
Východiská pre tvorbu koncepcie.....	8
SWOT analýza.....	10
2. KEÚČOVÉ OBLASTI ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU.....	11
Vzdelávanie.....	12
Prechod na trh práce.....	12
Práca s mládežou.....	13
Sociálne začlenenie.....	14
Dobrovoľníctvo.....	14
Participácia.....	15
Zdravie.....	15
Životné prostredie.....	16
3. CIELE ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU.....	18
CIEĽ 1: Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v práci s mládežou.....	18
CIEĽ 1: Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v práci s mládežou - indikátory výsledku.....	20
CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou.....	21
CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou - indikátory výsledku.....	24
CIEĽ 3: Podpora mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET).....	25
CIEĽ 3: Podpora mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET) - indikátory výsledku.....	27
4. IMPLEMENTÁCIA A HODNOTENIE KONCEPCIE.....	28
Záver.....	28

Zoznam použitých skratiek

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
CPP	Centrum poradenstva a prevencie
ČR	Česká republika
CVČ	Centrum voľného času
DofE	Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (<i>Duke of Edinburgh</i>)
IT	Informačné technológie
MVO	Mimovládane organizácie
NEET ¹	nezapojení do vzdelávania, zamestnania alebo odbornej prípravy
NIVaM	Národný inštitút vzdelávania a mládeže
KCVČ	Krajské centrum voľného času (RCM- regionálne centrum mládeže)
K PSM	Koordinátor práce s mládežou
PSM	Práca s mládežou
RCM	Regionálne centrum mládeže
RMTNK	Rada mládeže Trenčianskeho kraja
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredné školy
ŠP	Školské parlamenty
TNUNI	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
USROS	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
USVRK	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
Z. z.	Zbierka zákonov
ZŠ	Základné školy

¹ Z anglického termínu :“not in education, employment or training“

Vymedzenie pojmov

Job shadowing – pracovné tieňovanie ako nástroj pracovného vzdelávania.

Kľúčoví aktéri - pre účely koncepcie sú týmto termínom označené inštitúcie, organizácie, fyzické a právnické osoby a i., ktoré ovplyvňujú podmienky a kvalitu jednotlivých kľúčových oblastí v Trenčianskom samosprávnom kraji ako sú koordinátori PSM na samosprávach v TSK, pracovníci s mládežou v mimovládnych organizáciách, učitelia a vychovávatelia v základných a stredných školách, centrách voľného času (vrátane Regionálneho centra mládeže), koordinátori školských parlamentov základných a stredných škôl, pracovníci úradov práce, pracovníci samospráv, zástupcovia zamestnávateľov a podnikateľského sektora, kariéroví poradcovia, pomáhajúce profesie a i.

Rada partnerstva TSK pre mládež (nadväzuje v činnosti MSPS TSK pre mládež) – Medzisektorová pracovná skupina Trenčianskeho samosprávneho kraja pre mládež – expertná skupina zložená zo zástupcov inštitúcií, organizácií, zamestnávateľov, škôl, miest, mladých ľudí a ďalších osôb, ktoré pracujú s mladými ľuďmi, zastupujú ich záujmy a záujmy tých, ktorí s nimi pracujú. V podmienkach Trenčianskeho samosprávneho kraja zastupuje aj úlohu Rady partnerstva pre implementáciu Záruky pre mladých.

Mládež v TSK – pre účely koncepcie sú označení týmto termínom mladí ľudia do 30 rokov, ktorí majú trvalý pobyt alebo dočasne pôsobia/žijú na území TSK (študujú na stredných alebo vysokých školách, majú tu tzv. dočasný alebo obvyklý pobyt napr. odídenci z Ukrajiny, mladí ľudia z marginalizovaných rómskych komunít, ktorí dočasne žijú na území TSK mimo svojho trvalého pobytu a i.).

Mládež v situácii NEET – označenie mladých ľudí vo veku do 30 rokov, ktorí sa nevzdelávajú, nepracujú, ani sa nezúčastňujú odbornej prípravy

Regionálna politika vo vzťahu k deťom a mládeži – súhrn legislatívnych dokumentov na území samosprávneho kraja, ktoré bližšie špecifikujú a upravujú jednotlivé kľúčové oblasti zahrnuté v tejto koncepcii (napr. školstvo, sociálna politika, životné prostredie a i.).

Záruka pre mladých – záväzok členských štátov EÚ zabezpečiť, aby mali všetci mladí ľudia vo veku menej ako 30 rokov k dispozícii kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže v lehote štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení vzdelávania.

Úvod

Mladí ľudia vo veku do 30 rokov predstavujú podstatnú časť obyvateľstva Slovenskej republiky. Deti a mládež majú špecifické potreby, ktoré je potrebné brať do úvahy v procese ich prípravy na spoločenský a pracovný život. Patria k najzraniteľnejším skupinám v spoločnosti a zároveň sú cenným zdrojom jej rozvoja. Veľkou výzvou súčasnosti sú mladí ľudia, ktorí nie sú vo vzdelávaní, v zamestnaní ani v odbornej príprave (ďalej NEET).

Koncepcia rozvoja práce s mládežou v Trenčianskom samosprávnom kraji do roku 2029 (ďalej len koncepcia) nadväzuje na predchádzajúcu Koncepciu rozvoja práce s mládežou v Trenčianskom samosprávnom kraji (ďalej TSK) do roku 2020 a je strategickým dokumentom, ktorý definuje východiská, princípy a ciele v oblasti rozvoja práce s mládežou (ďalej PSM) v TSK. Úprava koncepcie do roku 2029 reaguje na výzvu v rámci spoločnej iniciatívy členských štátov Európskej únie Záruka pre mladých venovať náležitú pozornosť mladým ľuďom v situácii NEET. Rozšírenie koncepcie o prioritu Záruka pre mladých je prejavom sústredenej snahy TSK o trvalé udržanie a rozvoj každého mladého človeka v samosprávnom kraji.

Príprava koncepcie prebiehala participatívnym spôsobom so zapojením zástupcov mladých ľudí, rôznych kľúčových aktérov² a členov Regionálnej rady partnerstva pre Záruky pre mladých. Koncepcia reflektuje zistenia a odporúčania Regionálnej analýzy o mladých ľuďoch ohrozených situáciou NEET a v situácii NEET na území Trenčianskeho samosprávneho kraja (2025).

Koncepciu tvoria štyri časti:

Strategický rámec práce s mládežou v TSK popisuje princípy, legislatívne východiská a analýzu podmienok v TSK pre prácu s mládežou.

Kľúčové oblasti rozvoja práce s mládežou popisujú najdôležitejšie výzvy vo vybraných oblastiach koncepcie:

- i. Vzdelávanie
- ii. Prechod na trh práce
- iii. Práca s mládežou
- iv. Sociálne začlenenie
- v. Dobrovoľníctvo
- vi. Participácia
- vii. Zdravie
- viii. Životné prostredie

² Definícia Kľúčových aktérov je bližšie uvedená v časti Vymedzenie pojmov

Koncepcia definuje tri hlavné ciele rozvoja práce s mládežou do roku 2029, opatrenia a indikátory výkonu.

1. Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v oblasti PSM
2. Rozvoj a zvyšovanie kvality PSM
3. Podpora mladých ľudí v situácii NEET

Implementácia a hodnotenie koncepcie popisuje systém a frekvencia, akým sa sleduje napĺňanie cieľov koncepcie.

1. STRATEGICKÝ RÁMEC PRÁCE S MLÁDEŽOU V TSK

Strategický rámec PSM v TSK predstavuje previazaný systém princípov, východísk a podmienok, v ktorých sa realizuje regionálna politika vo vzťahu k deťom a mládeži.

Princípy

Práca s mládežou

TSK vníma, že práca s mládežou má byť:

- založená na dobrovoľnej účasti mladých ľudí, ktorá vychádza z ich vlastnej vôle a motivácie,
- má byť založená na potrebách záujmoch, nápadoch a skúsenostiach mladých ľudí tak ako ich vnímajú oni sami a má prinášať do ich života pridanú hodnotu a radosť,
- má byť tvorená, organizovaná, plánovaná, pripravovaná, realizovaná a hodnotená spolu s mladými ľuďmi alebo priamo mladými ľuďmi,
- má prispievať k osobnému a sociálnemu rozvoju mladých ľudí prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa,
- má sa snažiť zvyšovať samostatnosť a nezávislosť mladých ľudí a ich prístup k právam,
- má k mladým ľuďom pristupovať holisticky a vnímať ich ako schopných jedincov a hlavných strojcov svojho života a tiež ako prínos pre spoločnosť ako celok,
- má podporovať kritické myslenie a kreativitu ako aj ľudské práva, demokratické hodnoty a aktívne občianstvo,
- má byť aktívne inkluzívna a ponúkať rovnaké možnosti všetkým mladým ľuďom.

Posilnenie mládeže

TSK uznáva mládež ako kľúčového aktéra v rozvoji spoločnosti. Snaží sa vytvárať podmienky, ktoré umožňujú deťom a mladým ľuďom uspokojiť ich potreby a požiadavky. TSK poskytuje prostredie, ktoré podporuje kvalitnú a etickú seberealizáciu mladých, a verí, že sú schopní prevziať zodpovednosť za smerovanie svojho života. Tento prístup zahŕňa podporu participácie mládeže v spoločenskom a politickom živote, umožňujúc im aktívne sa podieľať na rozhodnutiach, ktoré ovplyvňujú ich súčasný aj budúci život.

Spolupráca

TSK uznáva, že efektívna regionálna politika zameraná na deti a mládež si vyžaduje spoluprácu medzi rôznymi zainteresovanými stranami. Táto politika nie je len zodpovednosťou úradu samosprávneho kraja, ale zahŕňa aj účasť obcí, miest, mimovládnych a súkromných organizácií, médií, vzdelávacích inštitúcií, rodín, komunit a samotnej mládeže. Široká spolupráca a partnerstvo sú kľúčové pre vytváranie inkluzívneho a podporujúceho prostredia, ktoré umožní mladým ľuďom aktívne sa zapájať do spoločenského života a rozhodovania o svojom budúcom smerovaní. Tento prístup posilňuje participáciu mladých ľudí a zaručuje, že ich hlasy sú vypočuté a zohľadnené v regionálnych rozhodnutiach.

Participácia

TSK deklaruje, že mládež v kraji má právo zapájať sa do spoločenského a politického života, čo je kľúčové pre ich aktívnu účasť na rozhodnutiach ovplyvňujúcich ich prítomnosť a budúcnosť. Aktívna účasť mladých ľudí je nevyhnutná pre tvorbu rozhodnutí, ktoré sa ich priamo týkajú. TSK si uvedomuje dôležitosť tejto participácie a podporuje mladých ľudí v tom, aby sa stali súčasťou rozhodovacích procesov, čím sa zabezpečuje ich väčšia angažovanosť a prínos pre spoločnosť.

Školské parlamenty na základných a stredných školách vytvárajú prvý priestor na rozvoj angažovanosti mladých ľudí v bezpečnom priestore s podporou koordinátorov školských parlamentov. V nich sa mladí ľudia učia zastupovať a obhajovať záujmy svojich spolužiakov nielen vo vzťahu k vedeniu školy a pedagogickému zboru, ale aj navonok. Zároveň sa učia preberať zodpovednosť, komunikovať v tíme, navzájom spolupracovať a ďalšie mäkké zručnosti. Stredné školy si volia aj svojich zástupcov v rade školy. Prepojenie školských parlamentov s mládežníckymi parlamentmi v mnohých mestách kraja už veľmi dobre funguje. Vytvára priestor na zapájanie, spájanie a rozvoj mladých ľudí na rôznych úrovniach. V TSK funguje Krajský mládežnícky parlament TSK, ktorý úzko spolupracuje s predsedom TSK pri riešení problémov stredoškolákov v kraji. TSK zároveň podporuje rozvoj participácie na lokálnej úrovni rôznymi podpornými a vzdelávacími aktivitami pre mládežnícke parlamenty.

Inklúzia

TSK sa zameriava na ochranu a podporu detí a mládeže, ktoré čelia rôznym znevýhodneniam. Ide o mladých ľudí zo sociálne, ekonomicky, geograficky alebo kultúrne znevýhodneného prostredia, ako aj o zdravotne postihnutých alebo tých so zdravotnými problémami. TSK kladie dôraz na vytváranie príležitostí a podpornej infraštruktúry, ktorá umožňuje týmto skupinám rozvoj a integráciu do spoločnosti. Cieľom je zabezpečiť, aby aj deti a mládež zo znevýhodnených skupín mali prístup k rovnakým možnostiam a mohli naplno využiť svoj potenciál.

Východiská pre tvorbu koncepcie

Východiskom pre koncepciu sú skúsenosti z predchádzajúceho obdobia realizácie regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, ktoré umožňujú lepšie uchopenie aktuálnych potrieb mladých ľudí v TSK. Koncepcia tiež reflektuje schválené koncepcie a strategické dokumenty miest a obcí v oblasti podpory PSM, výstupy fokusových skupín z roku 2024 ako aj vyhodnotenia Akčných plánov podpory PSM v TSK za roky 2021-2024 a zistenia a odporúčania Regionálnej analýzy o mladých ľuďoch ohrozených situáciou NEET a v situácii NEET na území Trenčianskeho kraja (2025, TNUNI).

Koncepcia vychádza z ďalších legislatívnych, koncepčných a strategických dokumentov:

Východiská na európskej úrovni

Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01)³,

Európska charta práce s mládežou na lokálnej úrovni⁴,

Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí 2020/C 372/01⁵.

Východiská na národnej úrovni

Zákon č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Zákon 406/2011 Z.z. o dobrovoľníctve

Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028

Správa o mládeži 2024

Národný plán implementácie Záruky pre mladých v Slovenskej republike

Východiská na regionálnej úrovni

³ Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=GA)

⁴ Európska charta práce s mládežou na lokálnej úrovni

https://europegoeslocal.eu/wp-content/uploads/2022/05/20210315-egl-charter_SK.pdf

⁵ Odporúčanie Rady o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí

<https://www.mpsvr.sk/sk/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/zaruka-mladych-ludi-sr/europske-dokumenty.html>

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v Trenčianskom samosprávnom kraji na roky 2021 - 2025⁶

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb TSK do roku 2030⁷

Krajská koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy v Trenčianskom kraji⁸

SWOT analýza

⁶ Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v Trenčianskom samosprávnom kraji na roky 2021 - 2025

https://www.tsk.sk/dokumenty/regionalny-rozvoj/strategicke-dokumenty/srsos-stredne-skolstvo/regionalna-strategia-vychovy-a-vzdelavania-v-trencianskom-samospravnom-kraji-na-roky-2021-2025.html?page_id=860774

⁷ Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030

https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/strategicke-dokumenty/koncepcia-rozvoja-socialnych-sluzieb-trencianskeho-samospravneho-kraja-do-roku-2030/koncepcia-rozvoja-socialnych-sluzieb-trencianskeho-samospravneho-kraja-do-roku-2030.html?page_id=903722

⁸ Krajská koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy v TSK

https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/strategicke-dokumenty/krajska-koncepcia-environmentalnej-vychovy-vzdelavania-a-osvedy-v-tsk-do-roku-2030/krajska-koncepcia-environmentalnej-vychovy-vzdelavania-a-osvedy-v-tsk.html?page_id=901247

Silné stránky	Slabé stránky
Existujúca podpora rozvoja PSM na úrovni úradu samosprávneho kraja (personálne, finančné kapacity)	Nedostatočné oceňovanie významu a prínosu PSM s dôrazom na neformálne vzdelávanie
Prítomnosť legislatívnych dokumentov v TSK reflektujúcich výzvy v kľúčových oblastiach rozvoja PSM (vzdelávanie, sociálna oblasť...)	Slabá podpora pracovníkov s mládežou, koordinátorov PSM a podpora líderstva mladých v niektorých mestách
Existujúca podpora rozvoja PSM v niektorých mestách (legislatívne dokumenty, komisie, personálne, finančné kapacity)	Neochota niektorých samospráv systematicky rozvíjať PSM (chýbajúca personálna, finančná podpora)
Tradičia a vysoká profesionalita pracovníkov s mládežou v oblasti PSM, zdieľanie know-how a šírenie v rámci TSK	Nedostatočná prepojenosť formálneho a neformálneho vzdelávania s cieľom komplexnej podpory rozvoja mladých ľudí
Sieť mimovládnych organizácií a inštitúcií pracujúcich s mládežou	Nedostatočná informovanosť o nových trendoch a nástrojoch v oblasti PSM v niektorých mestách
Dobrá sieť CVČ v kraji (vrátane KCVČ)	Nízka podpora udržateľnosti a kvality fungovania mládežníckych parlamentov v niektorých mestách
Vysoká miera komunitnej angažovanosti v TSK	Formálna existencia a nízka kvalita činnosti ŠP v niektorých ZŠ a SŠ
Realizácia kariérového poradenstva na základných a stredných školách.	Chýbajúci odborníci v špecifických oblastiach (duševné zdravie, kariérové poradenstvo, práca s NEET a i.)
Spolupráca MVO a SŠ pre rozvoj soft skills mladých ľudí	Nedostatok opatrení pre podporu duševného zdravia mladých žijúcich alebo pôsobiacich v TSK vrátane slabej dostupnosti
Využívanie participatívnych rozpočtov v oblasti rozvoja PSM (niektoré mestá, ZŠ, SŠ)	Nedostatočné vzdelávanie v témach diskriminácie, šikany, občianskych a ľudských práv, soft skills na ZŠ a SŠ
Existencia mládežníckych parlamentov a iných štruktúr mládeže (miestna, regionálna úroveň)	Nedostatočné kompetencie kľúčových aktérov pre komunikáciu s mladými ľuďmi (kanály, spôsoby, nástroje)
Existencia cielej podpory rozvoja kompetencií pracovníkov s mládežou (napr. koordinátorov PSM na samospráve)	Nedostatočné informácie o potrebách mladých ľudí v niektorých mestách
Tradičia a široké know-how pri podpore ŠP SŠ, ZŠ, koordinátorov ŠP	Nízky počet organizácií pracujúcich priamo so skupinou mladých ľudí v situácii NEET
Rozvoj duálneho vzdelávania a spolupráce so zamestnávateľmi v TSK	Nepripravenosť zamestnancov úradov pracovať s mladými v situácii NEET
	Nedostatočná koordinácia medzi sektorom školstva a trhom práce
	Nedostatok možností ukončiť strednú školu tzv. druhošancové vzdelávanie
Príležitosti	Ohrozenia

Existujúca podpora štátnych a EÚ programov a kampaní pre rozvoj PSM a podporu NEET napr. Erasmus, AOPT	Neistota a nedostatočná motivácia mladých ľudí zapájať sa do aktivít PSM a únik do online sveta
Využívanie IT a sociálnych sietí pre zvýšenie informovanosti a motivácie mladých ľudí, kľúčových aktérov...	Nedostatok financovania a kapacít verejných inštitúcií.
Podporné nástroje a aktivity inštitúcií pre rozvoj PSM na národnej úrovni (NIVaM, USROS, USVRK a i.)	Zvyšujúci sa trend sociálno-patologických javov.
Využitie príkladov niektorých samospráv v rozvoji PSM pre zvýšenie motivácie ostatných miest	Psychické problémy a nízke sebavedomie mladých ľudí (špeciálne v situácii NEET)
Posilnenie individuálneho mentoringu a kariérového poradenstva	Neexistujúce ukotvenie dobrovoľníctva do 15 rokov v legislatíve
Rozšírenie koordinácie a spolupráce kľúčových aktérov pre zlepšenie situácie mladých ľudí v TSK (vrátane mladých v situácii NEET)	Stigmatizácia nezamestnanosti
Sieťovanie mládežníckych parlamentov a ŠP	Prekvalifikovaní nezamestnaní absolventi v TSK
Rozvoj integrovanej dopravy pre zlepšenie dostupnosti zamestnania	Pretrvávajúca segregácia a sociálna exklúzia niektorých skupín mladých ľudí
Zlepšenie komunikácie o výhodách registrácie na ÚPSVaR pre mladých NEET	Zvyšujúca sa migrácia a sociálna izolácia mladých ľudí v situácii NEET
Zintenzívnenie spolupráce medzi neziskovými organizáciami a ÚPSVaR pre riešenie situácie NEET	Kultúrne a jazykové bariéry súvisiace so zvýšenou migráciou
Širšie zapojenie malých a stredných podnikov pre riešenie situácie mladých ľudí v situácii NEET	Nepriaznivý ekonomický vývoj v TSK (odchod veľkých zamestnávateľov)
Využívanie existujúcej podpory pre rozvoj podnikania, kreatívneho priemyslu, podnikateľských zručností	Nízka flexibilita pracovného trhu.
Rozvoj flexibilných vzdelávacích formátov pre rozvoj mikrocertifikácií	Obavy z byrokracie pri využívaní podporných opatrení pre skupinu "NEET"
Využitie cezhraničnej spolupráce s ČR pre rozvoj PSM a zlepšenie situácie mladých NEET	Nízka informovanosť medzi NEET o výhodách registrácie na Úradoch práce
	Nedostatočné rozšírenie programov psychosociálnej podpory.
	Nedostatočné zvýšenie ponuky flexibilných pracovných miest.

Interpretácia zistení SWOT analýzy je reflektovaná v popise jednotlivých kľúčových oblastiach rozvoja práce s mládežou v nasledujúcej časti.

2. KĹÚČOVÉ OBLASTI ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU

Vzdelávanie

Cieľom vzdelávania je pripraviť mladých ľudí na dynamický pracovný trh a život po škole. Nesúlad medzi vzdelávaním a potrebami trhu práce sa odráža aj v miere nezamestnanosti mladých ľudí v TSK. Prijatie Deklarácie o uznávaní prínosu neformálneho vzdelávania a Memoranda o rozvoji ďalšieho vzdelávania potvrdzuje potrebu rozšírenia a uznania rôznorodých vzdelávacích príležitostí.

TSK disponuje dobrou sieťou centier voľného času a aktívnou spoluprácou medzi MVO a strednými školami, ktoré sa podieľajú na rozvoji soft skills mladých ľudí. Napriek tomu chýba systematickejšie prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania, ktoré by vytváralo komplexný a inkluzívny systém rozvoja kompetencií. Vzdelávanie by malo zároveň podporovať aktívne občianstvo, tvorivosť a podnikavosť a rešpektovať špecifické potreby rôznych skupín mladých ľudí.

Kľúčovou výzvou je zvyšovanie kvality a atraktivity duálneho vzdelávania, ktoré má v TSK tradíciu a je podporené spoluprácou so zamestnávateľmi.

Vzdelávanie zohráva kľúčovú úlohu v prevencii situácie NEET pre mladých ľudí. Najmä zavedenie možností druhošancového vzdelávania vytvára nové cesty pre návrat mladých do vzdelávacieho procesu a zvyšuje sa ich budúca uplatniteľnosť.

Rovnako významná je potreba zvýšiť kvalitu a dostupnosť kariérového poradenstva. Aktuálne však chýbajú odborníci v rôznych oblastiach poradenstva – aj v oblasti podpory duševného zdravia, či práce so znevýhodnenými skupinami mladých. Je potrebné podporovať aj globálne vzdelávanie a medzinárodnú mobilitu, ktoré zvyšujú interkultúrne kompetencie a uplatniteľnosť mladých ľudí na trhu práce. V tejto oblasti môže byť rozvoj podporený aj cezhraničnou spoluprácou s ČR.

Vzdelávanie v TSK musí byť inkluzívne, flexibilné, otvorené špecifickým potrebám a rôznym životným situáciám mladých ľudí. Súčasťou riešenia musí byť systematické mapovanie potrieb mládeže, cielenejší rozvoj mäkkých zručností, tvorivosť, podnikavosť.

Prechod na trh práce

Prechod mladých ľudí z výchovno-vzdelávacieho systému na trh práce predstavuje jednu z najkritickejších fáz v ich živote. V TSK tento proces komplikujú viaceré faktory – nedostatok možností odbornej praxe najmä v humanitných oblastiach, nízka flexibilita trhu práce a nedostatok kvalitného kariérového poradenstva, ktoré by zohľadňovalo individuálne potreby mládeže. Navyše, neexistuje dostatočne efektívne prepojenie medzi školstvom a potrebami zamestnávateľov, čo znižuje pripravenosť mladých na reálne pracovné prostredie.

Znepokojujúci je najmä stav v oblasti podpory mládeže v situácii NEET, kde sa prejavuje nedostatok cieľových opatrení, slabá dostupnosť poradenských služieb a stigmatizácia nezamestnanosti. Individuálne poradenstvo, mentoring, spolupráca so zamestnávateľmi a medzi ÚPSVaR a organizáciami, ktoré sa skupine mladých ľudí v situácii NEET venujú, vytvárajú konkrétne nástroje pre začlenenie mladých ľudí s obmedzenými skúsenosťami či znevýhodnením.

Jednou z ciest k zlepšeniu je posilnenie spolupráce vzdelávacích inštitúcií a zamestnávateľov, napríklad prostredníctvom stáží, duálneho systému alebo krátkodobých pracovných skúseností. Významnú úlohu zohráva aj zlepšenie komunikácie o výhodách registrácie na úradoch práce, ktoré zostávajú medzi mladými málo známe.

Sľubnou možnosťou pre zvýšenie zamestnateľnosti mladých je podpora rozvoja podnikania a mikrocertifikácií, ktoré reagujú na nové požiadavky trhu. Tieto opatrenia môžu pomôcť aj prekvalifikovaným absolventom, ktorých je v TSK oproti ostatným krajom viac. Je dôležité rozšíriť priestor pre malé a stredné podniky ako potenciálnych zamestnávateľov mladých ľudí. Úspešný prechod na trh práce vyžaduje systémovú podporu, prepájanie sektorov, dôraz na individuálny prístup a lepšiu dostupnosť informácií.

Práca s mládežou

Práca s mládežou v TSK má dlhodobú tradíciu a jej silnou stránkou je vysoká profesionalita pracovníkov s mládežou, ich aktívna spolupráca a zdieľanie know-how. Významným prvkom systému sú koordinátori práce s mládežou v niektorých mestách, ktorí zohrávajú úlohu v budovaní udržateľného systému aktivít a priestorov pre mládež, v rozvoji líderských zručností mladých a v prepájaní kľúčových aktérov.

Na druhej strane sa prejavujú rozdiely v kvalite a podpore práce s mládežou medzi jednotlivými mestami. V niektorých lokalitách chýba dostatočné personálne či finančné zabezpečenie, ako aj ochota samospráv investovať do rozvoja PSM. Závažným problémom je tiež nedocenenie významu neformálneho vzdelávania v PSM ako rovnocenného nástroja rozvoja mladých ľudí.

Úlohou PSM je posilňovať aktívne občianstvo, kompetencie a sociálnu inklúziu mladých ľudí. Je preto potrebné posilniť udržateľnosť a kvalitu mládežníckych parlamentov, podporiť sieťovanie kľúčových aktérov a rozvíjať informačnú dostupnosť o nových trendoch a nástrojoch PSM. Dôležitým predpokladom zlepšenia je cieľavedomý rozvoj kompetencií pracovníkov s mládežou a ich lepšia podpora zo strany samospráv.

Cielená práca s mládežou pomáha identifikovať a aktivizovať mladých ľudí v riziku sociálneho vylúčenia (napr. NEET). Kvalitné mládežnícke štruktúry a odborné vedenie podporujú návrat do komunity a rozvoj kompetencií potrebných pre zamestnanie či ďalšie vzdelávanie.

Sociálne začlenenie

TSK čelí viacerým výzvam v oblasti sociálneho začlenenia mládeže. Mimoriadne ohrozené sú skupiny mladých ľudí v náhradnej rodinnej starostlivosti, v reedukačných zariadeniach, mladí ľudia v situácii NEET, mladí Ukrajinci a príslušníci marginalizovaných rómskych komunít. Problémom je obmedzený prístup k službám, vzdelaniu, bývaniu a zamestnaniu, ako aj slabá informovanosť o možnostiach sociálnej podpory.

Základom efektívneho sociálneho začlenenia je mapovanie potrieb ohrozených skupín, rozvoj cielenej podpory a prepojenie medzi rôznymi sektorovými politikami. Nevyhnutná je trvalá a systematická podpora aktivít, ktoré prispievajú k znižovaniu sociálneho vylúčenia a podporujú rovnosť príležitostí pre všetkých mladých.

V praxi chýbajú odborníci pre špecifické oblasti ako práca s mladými ľuďmi v situácii NEET či psychológovia, špeciálni pedagógovia a ďalší odborníci pre riešenie problémov súvisiacich s duševným zdravím mladých ľudí rovnako ako systémové opatrenia na prevenciu vylúčenia. Kľúčovým nástrojom je vzdelávanie – formálne i neformálne – zamerané na zamestnancov úradov, pedagógov a pracovníkov s mládežou, ktorí sú v dennom styku s mladými ľuďmi v teréne. Práve oni môžu svojimi kompetenciami výrazne ovplyvniť možnosti mladých ľudí začleniť sa do spoločnosti.

Efektívne sociálne začlenenie je kľúčovým predpokladom pre návrat mladých ľudí v situácii NEET do spoločnosti. Práca s mládežou na úrovni komunity a spolupráca medzi rôznymi profesiami znižujú riziko dlhodobého vylúčenia a závislosti na systéme sociálnej pomoci.

Dobrovoľníctvo

Dobrovoľníctvo predstavuje významný nástroj rozvoja zručností, zodpovednosti a solidarity mladých ľudí. V TSK má potenciál prispieť k ich osobnostnému rastu, medzigeneračnému dialógu a posilneniu aktívneho občianstva. Podpora je realizovaná prostredníctvom programov ako DoFE a aktivít MVO, ktoré sa venujú životnému prostrediu, sociálnej pomoci či komunitnému rozvoju.

Problémom však zostáva chýbajúce legislatívne ukotvenie dobrovoľníctva do 15 rokov a nízke spoločenské uznanie jeho prínosu. Mladí ľudia často nemajú dostatok informácií o možnostiach zapojenia, čo znižuje ich motiváciu. Rovnako absentuje systémové prepojenie dobrovoľníckych príležitostí s ich potenciálnymi účastníkmi. Dobrovoľníctvo ponúka aj mladým ľuďom v situácii NEET príležitosť na získanie prvých skúseností, rozvoj zručností a sebadôvery. Systémové uznávanie dobrovoľníctva zvyšuje ich šance na uplatnenie a zároveň posilňuje zmysel pre spolupatričnosť.

Rozvoj dobrovoľníctva si vyžaduje efektívnu koordináciu, zlepšenie informovanosti a prácu

s rôznorodými skupinami mladých. Ak sa dobrovoľníctvo stane prirodzenou súčasťou výchovy a vzdelávania, môže prispieť k celkovej angažovanosti mládeže v spoločnosti a zvýšiť ich šance na uplatnenie v rôznych oblastiach života.

Participácia

Participácia mládeže je nevyhnutnou podmienkou fungujúcej demokracie. V TSK sa darí rozvíjať mládežnícke parlamenty a štruktúry participácie najmä tam, kde existuje podpora zo strany samospráv a koordinátorov práce s mládežou. Tí zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvoji zručností, aktivizácii a zvyšovaní povedomia mladých o možnostiach zapájania sa do verejného života.

Napriek tomu zostáva nízka kvalita a formálnosť fungovania niektorých parlamentov, najmä na úrovni ZŠ a SŠ. Výzvou je tiež nedostatok informácií o potrebách mladých v niektorých mestách a slabé kompetencie aktérov pri komunikácii s mládežou, čo oslabuje dôveru mladých k participácii.

Zapojenie do rozhodovacích procesov umožňuje aj mladým v situácii NEET cítiť sa súčasťou spoločnosti. Participácia im otvára možnosti vyjadriť svoje potreby, spolurozhodovať a aktívne meniť prostredie, v ktorom žijú.

Zmysluplná účasť mladých vyžaduje prístupné a zrozumiteľné informácie, podporu participatívnych procesov a systematickú prácu s mládežníckymi štruktúrami. Rozvoj školských parlamentov, participatívnych rozpočtov či štruktúrovaného dialógu môže vytvárať priestor pre skúsenosť s demokratickými procesmi už v mladom veku.

Zdravie

Životný štýl detí a mládeže sa v posledných rokoch mení. Pod vplyvom okolia sú mladí ľudia vystavení nezdravému spôsobu života, ktorý zahŕňa málo pohybu, veľa času venovaného televízii a počítaču, nezdravú stravu, nedostatok priestoru na sebarealizáciu, nedostatok sebadôvery, sebavedomia a sebaúcty, neadekvátne trávenie voľného času. Nezdravé životné spôsoby majú výrazný vplyv na kvalitu života mladých ľudí.

Zdravie mládeže, najmä duševné, je čoraz významnejšou témou. Na Slovensku sa zvyšuje výskyt úzkostí, depresie a psychosociálnych ťažkostí, čo potvrdzujú viaceré signály z praxe. Významný podiel na týchto problémoch má nedostatočná dostupnosť odbornej pomoci, nízka informovanosť a absencia preventívnych opatrení zameraných na kvalitné duševné zdravie mladých.

Inštitúcie a rôzne subjekty (vzdelávacie inštitúcie, organizácie aktívne pôsobiace v PSM, pomáhajúce profesie a i.) potrebujú cieľavedome rozvíjať programy zamerané na prevenciu a

podporu zdravia mladých. Tie by mali byť inkluzívne a reflektovať potreby rôznych skupín mladých ľudí – vrátane tých so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaného prostredia alebo v situácii NEET. Kľúčové je posilniť sieť odborníkov v teréne, ako aj zvyšovať kompetencie pracovníkov s mládežou v tejto oblasti.

Podpora duševného zdravia je základom pre znovuzapojenie mladých NEET do života spoločnosti. Prevencia a dostupná odborná pomoc znižujú riziko dlhodobých psychických ťažkostí a zvyšujú motiváciu k zmene životnej situácie.

Kvalitné duševné zdravie mladých ľudí je predpokladom ich úspešného osobného a profesijného života. Starostlivosť o túto časť zdravia musí byť súčasťou každodenných procesov vo všetkých oblastiach – nevynímajúc PSM.

Životné prostredie

Mladí ľudia v TSK majú vysoké environmentálne povedomie, no ich účasť na rozhodovaní v tejto oblasti je minimálna. Aj keď dokážu formulovať konkrétne problémy a riešenia týkajúce sa životného prostredia, ich hlas často nezasahuje do reálnej tvorby politík. Participácia mládeže na ekologických rozhodnutiach ostáva výnimkou, nie pravidlom.

Významnú úlohu zohráva Krajská koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania, ktorá vytvára priestor pre zvyšovanie povedomia prostredníctvom formálneho aj neformálneho vzdelávania. Mladí ľudia sa zapájajú do rôznych iniciatív a projektov, no často chýba systémová podpora a prepojenie so samosprávami. Aktivity v oblasti ochrany životného prostredia môžu byť tiež príležitosťou pre inklúziu mladých ľudí v situácii NEET do zmysluplných komunít. Zapojenie do ekologických iniciatív podporuje ich zručnosti, zodpovednosť a prináša nový zmysel pre smerovanie v živote.

Pre skutočný posun je potrebné rozvíjať praktické zručnosti, ponúkať priestor na ekologické aktivity a vytvárať mechanizmy pre aktívne zapájanie sa mladých do environmentálnych politík. Mladí musia mať nielen informácie, ale aj možnosť konať a prispievať k udržateľnosti svojho regiónu.

3. CIELE ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU

Cieľom regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži je vytvoriť podmienky a príležitosti pre zvyšovanie kvality života mladých ľudí žijúcich a pôsobiacich na území Trenčianskeho kraja.

CIEĽ 1: Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v práci s mládežou

Organizácia workshopov, podpora medzinárodnej mobility mladých ľudí, ale aj pracovníkov s mládežou, stretnutí za účelom nadviazania spolupráce, propagácie dobrých príkladov praxe, porovnávanie stavu a rozvoja v oblasti práce s mládežou, zvyšovania informovanosti o možnostiach rozvoja pre mladých ľudí a všetkých, ktorí s nimi pracujú, organizácia školení a ďalších podporných nástrojov na rozvoj kompetencií.

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
1.1	Analýza vzdelávacích a rozvojových potrieb kľúčových aktérov a mladých ľudí v oblasti PSM a podpora aktivít vychádzajúcich a riešiacich dané potreby v TSK	2021, 2024-2025, 2028-2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.2	Zvyšovanie kompetencií v oblasti PSM a všetkých tematických oblastí tejto koncepcie u kľúčových aktérov v oblasti PSM a u mladých ľudí a metódach, technikách, nástrojov a spôsobov pri rozvoji kompetencií (napr. supervízia, mentoring, koučing, online nástroje a podobne)	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.3	Podpora uznávania rozvinutých kompetencií získaných počas stáží, job shadowingu, dobrovoľníckych činností, neformálneho vzdelávania a iných aktivít či už u kľúčových aktérov, ale aj u mladých ľudí	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.4	Podpora vzdelávacích, informačných a podporných aktivít v oblasti kariérového poradenstva, aktívneho občianstva, medzinárodnej mobility, inklúzií a sociálnom začlenení, nových trendoch v oblasti PSM a online nástrojoch, dobrovoľníctve, životnom prostredí, našej kultúre a iných kultúrach, aktívnom občianstve, globálnych témach a environmentálnej výchovy (spolupráca oblasti PSM pri plnení v rámci koncepcie environmentálnej výchovy a i.), zdraví a zdravom životnom štýle a duševnom zdraví (sebapoznanie, zvládanie stresu a záťaž mladých ľudí, a iných) u kľúčových aktérov/ multiplikátorov, a u mladých ľudí	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy

CIEĽ 1 – Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v práci s mládežou

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
1.5	Zvyšovanie kompetencie ako informácie podávať mladým ľuďom zrozumiteľne, aktívne a spôsobom pre nich zrozumiteľným a atraktívnym a rozvíjať kritické myslenie a analytické myslenie u mladých ľudí	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.6	Posilnenie kapacity kľúčových aktérov a mladých ľudí v oblasti práce s marginalizovanou mládežou .	2026 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.7	Podpora rozvoj kompetencií pre všetky formy dialógov najmä však medzikultúrnych a medzigeneračných vrátane rozvoja rovesníckeho vzdelávania ako formy dialógu.	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.8	Podpora pravidelnosti podporných aktivít a vzdelávacích aktivít a spolupráce v oblasti práce s mládežou	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
1.9	Podpora učenia sa hodnotám : rešpekt, tolerancia, solidarita, a ďalšie	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy

CIEĽ 1: Rozvoj kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v práci s mládežou - indikátory výsledku

Indikátory výsledku	Merná jednotka	Cieľová hodnota do roku 2024	Vyhodnotenie plnenia do roku 2024	Cieľová hodnota do roku 2029
Školiace a informačné podujatia pre pedagogických pracovníkov, pracovníkov s mládežou, koordinátorov práce s mládežou a ďalších KA v oblasti práce s mládežou	Počet podujatí	25	Splnené	25
Školiace a informačné podujatia pre mladých ľudí	Počet podujatí	25	Splnené	25
Vyškoľení pedagogickí pracovníci, pracovníci s mládežou, koordinátori PSM a ďalší kľúčový aktéri v kľúčových oblastiach rozvoja práce s mládežou	Počet vyškolených účastníkov	300	Splnené	300
Mladí ľudia zapojení do školiacich a informačných aktivít v kľúčových oblastiach rozvoja práce s mládežou	Počet vyškolených mladých ľudí	300	Splnené	300
Pravidelné podujatia na podporu rozvoja PSM v TSK, ktoré sa opakujú minimálne 3 roky po sebe	Počet podujatí	10	Splnené	10
Analýzy potrieb kľúčových aktérov a mladých ľudí v oblasti PSM a podpora aktivít vychádzajúcich a riešiacich dané potreby v TSK	Počet analýz	2	Splnené	2
Podporné aktivity na uznávanie nadobudnutých kompetencií mladých ľudí a kľúčových aktérov v oblasti práce s mládežou	Počet podporných aktivít	4	Splnené	4

CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou

Vytváranie priestorov, podmienok a podporných aktivít pre rozvoj práce s mládežou, ako sú napríklad neustála analýza potrieb, nadväzovanie partnerstiev, spolupráce, tvorba rôznych platforiem na spoluprácu aktérov, vytváranie podmienok a spôsobov zvyšovania informovanosti a participatívneho a konštruktívneho dialógu, inklúzie, kariérového poradenstva, dobrovoľníctva, podporné aktivity na rozvoj zdravia, duševného zdravia a životného prostredia a ďalších. Trvalá udržateľnosť PSM závisí aj od vytvorenia pozície koordinátora PSM na miestnej úrovni a jeho podporných aktivít a rozvoja spolupráce s regionálnym koordinátorom práce s mládežou.

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
2.1	Analýza potrieb v oblasti PSM a podpora aktivít vychádzajúcich a riešiacich potreby mladých ľudí	2021, 2024-2025, 2028-2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.2	Podporné aktivity na rozvoj spolupráce formálneho a neformálneho vzdelávania	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.3	Propagácia a oceňovanie prínosov a dopadov neformálneho vzdelávania v PSM a dobrých príkladov praxe	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.4	Zabezpečenie zrozumiteľného spôsobu a prístupu ku kvalitným informáciám a podporným mechanizmom s cieľom pripraviť mladých ľudí na meniaci sa trh práce a budúci život a podpora schopnosti kriticky hodnotiť informácie a zúčastňovať sa participatívneho a konštruktívneho dialógu	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.5	Podpora aktivít a rozvoja kariérového poradenstva v TSK	2023 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy

CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
2.6	Podpora vytvárania podmienok pre rozvoj medzigeneračnej, medzikultúrnej, „Peer to peer“ rovesníckej spolupráce , vzdelávania, výmeny skúseností v oblasti práce s mládežou	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.7	Vytváranie podmienok na vyhľadávanie, podporu a rozvoj lídrov a motivátorov	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.8	Posilnenie demokratickej účasti a autonómie mladých ľudí a podpora vytvárania priestorov určených mládeži, kde môžu rozvíjať svoje kompetencie, ktoré budú autonómne, otvorené, bezpečné, prístupné pre všetkých a ponúknu odbornú podporu pri rozvoji mladých ľudí	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.9	Podpora vzniku, rozvoja a udržateľnosti partnerstiev medzi všetkými aktérmi v oblasti PSM a podpora ich sieťovania a zviditeľňovania ich práce	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.10	Podpora vzniku, rozvoja kvality a trvalej udržateľnosti , podpora vytvárania pravidelných podporných nástrojov pre trvalú udržateľnosť v oblasti práce s mládežou, pozície koordinátora PSM pri samosprávach	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.11	Podpora kontrolných, prevenčných, osvetových aktivít a medializácie, rozvoj inkluzívneho prierezového prístupu v oblasti zdravia, duševného zdravia a zdravého životného štýlu a ochrany životného prostredia (napr. “Zelené oči”)	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy

CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
2.12	Podporovať vytvárania prostredia, priestorov, príležitostí, zdrojov, programov, aktivít v oblasti PSM tak, aby umožnili a zaručili kvalitnú prácu, začlenenie všetkých mladých ľudí, aj mladých s nedostatkom príležitostí a uľahčili dialóg a sociálnu súdržnosť a podporu boja proti diskriminácii a segregácii (sociálne, zdravotne znevýhodneným, so zdravotnými, duševnými problémami, iného kultúrneho alebo sociálneho prostredia, geograficky vylúčených oblastí, alebo mladých ľudí so vzdelávacími problémami)	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy
2.13	Podpora rozvoja dobrovoľníctva , mapovanie možností dobrovoľníckych aktivít, oceňovania v oblasti, propagácie, sieťovania a uznania prínosov dobrovoľníctva v TSK a podpora koordinácie dobrovoľníckych aktivít a štruktúr na podporu	2021 - 2029	TSK, KCVČ v spolupráci s KA	Rozpočet TSK, KCVČ, rozpočty KA Grantové programy

CIEĽ 2: Rozvoj a zvyšovanie kvality v práci s mládežou - indikátory výsledku

Indikátory výsledku	Merná jednotka	Cieľová hodnota do roku 2024	Vyhodnotenie plnenia do roku 2024	Cieľová hodnota do roku 2029
Spoločné aktivity ZŠ, SŠ a kľúčových aktérov v kľúčových oblastiach rozvoja práce s mládežou	Počet podujatí	5	Splnené	5
Propagačné aktivity na podporu oceňovania prínosov a dopadov neformálneho vzdelávania a dobrých príkladov praxe	Počet aktivít	5	Splnené	5
Propagačné a informačné aktivity pre kľúčových aktérov a mladých ľudí	Počet aktivít	80	Splnené	80
Novovzniknuté partnerstvá a/alebo nové projekty v už existujúcich partnerstvách zameraných na rozvoj PSM	Počet nových partnerstiev alebo projektov	6	Splnené	6
Noví koordinátori PSM na lokálnej úrovni na území TSK	Počet koordinátorov	2	Splnené	2
Analýzy potrieb kľúčových aktérov a mladých ľudí v oblasti PSM mládežou	Počet analýz	2	Splnené	2
Aktivity zamerané na rozvoj inkluzívneho prierezového prístupu v oblasti zdravia, duševného zdravia a zdravého životného štýlu a ochrany životného prostredia.	Počet aktivít	10	Splnené	10
Aktivity na podporu začlenenia mladých ľudí s nedostatkom príležitostí	Počet aktivít	10	Splnené	10
Aktivity na podporu rozvoja dobrovoľníctva v TSK	Počet aktivít	10	Splnené	10

CIEĽ 3: Podpora mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET)

Opatrenia zamerané na posilnenie prenositeľných kompetencií, prepájanie mladých ľudí v situácii NEET s ostatnými skupinami mládeže, vytváranie bezpečného prostredia na riešenie ich situácie, rôzne podporné opatrenia pre cieľovú skupinu mladých ľudí ale aj kľúčových aktérov najmä zamestnávateľov, zamestnancov škôl a školských zariadení, MVO, rôzne vzdelávacie, mentoringové a koučingové aktivity, podpora spolupráce a partnerstiev, informačné a osvetové aktivity a i.

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
3.1	Vytváranie funkčných partnerstiev medzi kľúčovými aktérmi prostredníctvom platforiem, stretnutí, koordinácie aktivít, spoločných iniciatív zameraných na podporu mladých ľudí v situácii NEET.	2026 - 2029	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.2	Rozvoj prenositeľných kompetencií mladých ľudí v situácii NEET, ktoré im uľahčia návrat na trh práce alebo do vzdelávania (rozvoj soft skills, finančná gramotnosť, sebaopoznanie, odolnosť).	2026 - 2029	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.3	Posilniť druhošancové vzdelávanie, rozvoj mikrocertifikácií a krátkodobých kurzov pre získanie kvalifikácie.	2026 - 2029	TSK, KCVČ, ZŠ a SŠ, vzdelávacie agentúry, MVO	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.4	Posilnenie kariérového poradenstva, mentoringu a koučingu mladých ľudí v situácii NEET pri prechode do pracovného života alebo do vzdelávania.	2026 - 2029	TSK, KCVČ, ZŠ a SŠ, vzdelávacie agentúry, MVO	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.5	Poskytovanie odborného poradenstva a podpory v oblasti podnikania (SZČO) , podpory duševného zdravia , prístup k ďalším sociálnym službám mladým ľuďom v situácii NEET	2026 - 2029	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy

CIEĽ 3 – Podpora mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET)

Por.č.	Opatrenie	Termín pln.	Zodpovedný	Zdroje financovania
3.6	Zlepšenie informovanosti o výhodách registrácie na úradoch práce a efektívnejšie využívanie AOTP pre mladých ľudí v situácii NEET z TSK.	2026 - 2028	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.7	Systematicky podporovať bezpečné prostredie pre mladých v situácii NEET zriadením centier (jednotných kontaktných miest) s odbornými personálnymi kapacitami.	2025, 2026	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.8	Integrácia témy podpory mladých v situácii NEET do strategických dokumentov v rámci TSK a informačné a osvetové aktivity.	2025 - 2029	TSK, KCVČ, ZŠ a SŠ, vzdelávacie agentúry, MVO	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.9	Podpora dobrovoľníctva a zapojenie mladých ľudí v situácii NEET do rovesníckych, komunitných a ekologických projektov , ktoré posilňujú spolupatričnosť a solidaritu v komunite.	2026 - 2029	TSK, KCVČ, ZŠ a SŠ, vzdelávacie agentúry, MVO	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.10	Príprava zamestnancov inštitúcií na prácu s touto skupinou (vyššia citlivosť, inkluzívny prístup).	2026 - 2029	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy
3.11	Analýza potrieb zameraná na mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET)	2028 - 2029	TSK, KCVČ	Rozpočet TSK, KCVČ, Grantové programy

CIEĽ 3: Podpora mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET) - indikátory výsledku

Indikátory výsledku	Merná jednotka	Cieľová hodnota do roku 2029
Vytvorenie jednotných kontaktných miest pre podporu mladých ľudí v situácii NEET v TSK	Počet centier	4
Vzdelávacie programy na posilnenie prepojenia formálneho a neformálneho vzdelávania pre cieľovú skupinu mladých ľudí v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET)	Počet programov	100
Mladí ľudia v situácii NEET (resp. ohrozených situáciou NEET) zapojení do programov podporujúcich rozvoj prenositeľných kompetencií	Počet mladých ľudí v situácii NEET	3500
Poskytnutie kariérového poradenstva na základe individuálnych potrieb mladých ľudí v situácii NEET	Počet kariérových personalizovaných odporúčaní	3500
Memorandá a platformy pre spoluprácu a partnerstvá	Počet memoránd a platforiem	5
Spolupracujúci kľúčoví aktéri podieľajúci sa na jednotlivých opatreniach pre mladých ľudí v situácii NEET	Počet partnerov	80
Vzdelávacie a informačné aktivity na posilnenie kompetencií kľúčových partnerov pre prácu s mladými ľuďmi v situácii NEET	Počet aktivít	10

4. IMPLEMENTÁCIA A HODNOTENIE KONCEPCIE

TSK pri vykonávaní regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži spolupracuje so školami a školskými zariadeniami, orgánmi štátnej správy, obcami, mestami, mimovládnyimi organizáciami, zamestnávateľmi a ďalšími kľúčovými aktérmi na území kraja a podporuje synergiu opatrení v jednotlivých oblastiach rozvoja PSM.

TSK je iniciátorom zriadenia Rady partnerstva TSK pre mládež, ktorá rieši aj problematiku vyplývajúcu zo Záruky pre mladých na úrovni kraja. Radu partnerstva TSK pre mládež zvoláva jej predseda. Má poradný charakter najmä v otázkach rozvoja kvality PSM a plnenia cieľov stanovených v tejto koncepcii. Plní funkciu pri koordinovaní, plánovaní a realizácii opatrení kľúčových aktérov. Podieľa sa na vyhodnocovaní napĺňania cieľov koncepcie na jednotlivé obdobia, dáva návrhy, podnety a stanoviská.

Napĺňanie cieľov koncepcie sa sleduje každoročným odpočtom aktivít a indikátorov výkonu k 31. januáru nasledujúceho roka. Môžu mu predchádzať konzultačné stretnutia na regionálnej úrovni alebo iné vhodné formy monitorovania a hodnotenia. Odpočty koordinuje Odbor školstva TSK v spolupráci s KCVČ.

Celkové hodnotenie efektivity a úspešnosti koncepcie sa bude realizovať v roku 2029.

Záver

Koncepcia si kladie za cieľ vytvoriť podmienky a príležitosti pre zvyšovanie kvality života mladých ľudí na území TSK. Za základné hodnoty vo vzťahu k deťom a mládeži TSK považuje rovnosť, spoluprácu, rešpekt, solidaritu a spoluzodpovednosť.

Koncepcia rozvoja práce s mládežou v Trenčianskom samosprávnom kraji do roku 2029 je otvorený dokument, ktorý je možné aktualizovať a tak priebežne reagovať na novovzniknuté potreby mladých ľudí.

Príloha:

1. Regionálny akčný plán Záruky pre mladých
2. Vyhodnotenie plnenia Koncepcie rozvoja práce s mládežou TSK do roku 2028
3. Štatút Rady partnerstva TSK pre mládež